

3. Analiza demograficzna mieszkańców Świdwina

I. Diagnoza demograficzna przygotowana na potrzeby Programu Rozwoju Lokalnego.

Na potrzeby opracowania Programu Rozwoju Lokalnego dla Gminy Miejskiej Świdwin dokonano diagnozy deficytów, problemów i barier rozwojowych miasta (minimum) w obszarze środowiskowym, społecznym, gospodarczym i demograficznym. W celu uzyskania obiektywnych wyników badań, Miasto Świdwin zostało zestawione w grupie porównawczej wraz z 14 innymi miastami, spełniającymi kryteria określone w warunkach badania.

Demografia Świdwina oceniana na podstawie danych historycznych przedstawia się relatywnie korzystnie, nie tylko na tle miast wybranych do porównania, ale także na tle całej grupy porównawczej. Jedną z podstaw programowania rozwoju jednostek samorządu terytorialnego, jest prognoza i ocena przyszłych zmian demograficznych na danym terenie. Dane mające wpływ stan populacji w przyszłości (*ceteris paribus*) przedstawiają się bardzo niekorzystnie, zarówno na tle grupy porównawczej, jak i w ujęciu bezwzględnym. Bieżące dane dotyczące urodzeń żywych i powiązanych z tym wskaźników, np. wskaźnik dzietności, wskazują na mogącą się pojawić silnie niekorzystną sytuację demograficzną w przyszłości.

Według danych z „Prognozy ludności gmin na lata 2017 – 2030 (Prognoza dla gmin na lata 2017-2030 ma charakter eksperymentalny)”¹¹ **populacja Świdwina do 2030 r. ulegnie zmniejszeniu o około 9,2% w stosunku do roku 2018 i będzie wynosić około 14 tys. os. Spadek liczby ludności w 2030 r. w stosunku do roku 2018 na poziomie 9,2% plasuje Świdwin blisko średniej (9,3%) dla miast wybranych do porównania.** Do 2030 r. nastąpi spadek osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym mobilnym odpowiednio o 18,0% i 28,0%. Szczególnie bolesny dla demografii Miasta będzie silny spadek w populacji osób 0-14, tj. o 20,2%. Za spadek liczby ludności odpowiadać będzie przede wszystkim ujemne saldo migracji wewnętrznych (odpływ średnio na poziomie 77 os. rocznie), a w drugim rzędzie ujemny przyrost naturalny (odpływ średnio na poziomie 39 os. rocznie). Można założyć, że migracje silniej będą oddziaływać na populację osób w wieku produkcyjnym mobilnym, czego konsekwencją będzie mniejsza liczba urodzeń żywych (odpływ populacji w wieku rozrodczym wpłynie na mniejszą zdolność do reprodukcji w społeczeństwie). Z kolei do 2030 r. prognozowany jest wzrost populacji w wieku poprodukcyjnym o 19,1% (drugi najwyższy wzrost na tle miast wybranych do porównania), w tym wzrost liczby osób w wieku 65+ o 33,4%.

Wnioski

Historyczne dane demograficzne wskazują, że Świdwin podąża zgodnie z ogólnopolskim trendem, tj.:

¹¹ Prognozy ludności gmin na lata 2017 – 2030 (Prognoza dla gmin na lata 2017 – 2030 ma charakter eksperymentalny) Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Demograficznych i Rynku Pracy, Warszawa 2017 r., <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludność/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-gmin-na-lata-2017-2030-opracowanie-eksperymentalne,10,1.html>

– od końca lat 90. XX w. następował powolny acz systematyczny spadek liczby mieszkańców obserwowany;

– w ujęciu globalnym na spadek liczby mieszkańców większy wpływ miały migracje aniżeli ujemny przyrost naturalny;

– przyrost naturalny do 2014 r. był bardziej zależny do krzywej zgonów, natomiast od 2015 r. od urodzeń żywych;

▪ liczba zgonów na 1000 mieszkańców w Świdwinie nie odbiega wartości dla miast wybranych do porównania – w zasadzie poza rokiem 2010 r. i 2012 r. była niższa;

– struktura wieku mieszkańców w ostatnich 20 latach przesunęła się w kierunku społeczeństwa starzejącego się – w mieście mieszka więcej starszych osób niż młodszych, a punkt przegięcia nastąpił w 2014 r.;

– zmiany demograficzne oddziałują na ekonomiczną strukturę wieku populacji – zmniejsza się udział osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym a zwiększa się liczba osób w wieku poprodukcyjnym;

– wskaźnik liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku przedprodukcyjnym wynosi 1,20, ale dynamika wzrostu wskaźnika jest mniejsza;

– od 2008 r. następuje spadek liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym;

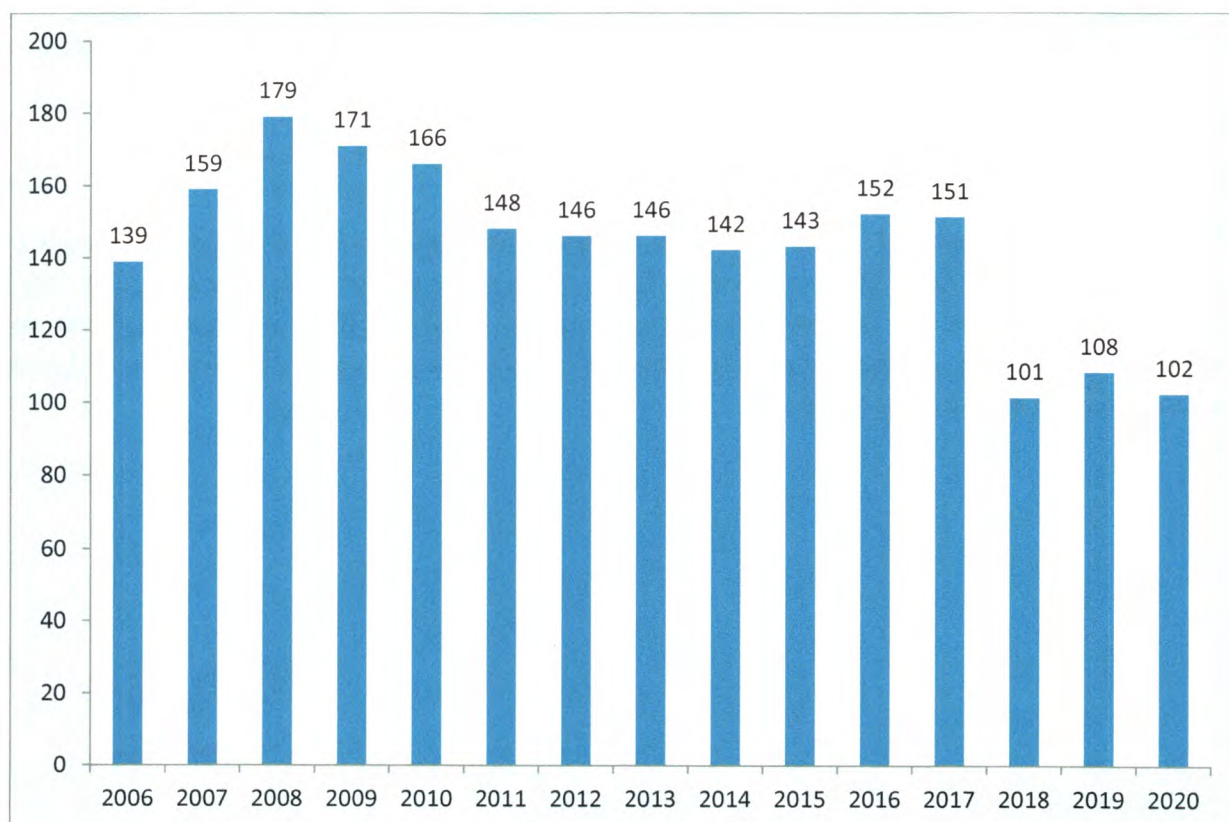
Skutki prognozowanych zmian demograficznych, czynią demografię obszarem najważniejszych wyzwań na najbliższe lata. Największe wyzwania demograficzne Świdwina to odpływ ludzi młodych, tj. w wieku produkcyjnym mobilnym i związany z tym odpływ populacji w wieku 0-14 lat oraz wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, w szczególności w wieku 65+. Brak skutecznych działań w tym obszarze będzie prowadził do pogłębiania się zjawiska utraty funkcji społeczno-gospodarczych oraz do wymierania miasta. Zmiany demograficzne już stanowią główną barierę rozwojową Miasta i będą miały wpływ na pozostałe obszary jego funkcjonowania. Ciężar utrzymania miasta (zaliczki na podatek dochodowy) będzie przesuwać się na osoby w wieku produkcyjnym niemobilnym, przedemerytalnym i emerytalnym. Kurczenie się populacji to także wyższe jednostkowe koszty utrzymania infrastruktury w mieście – zarówno zasobów prywatnych, jak i komunalnych. W konsekwencji zmian demograficznych na rynek pracy będzie dopływała mniejsza liczba osób, niż z niego odpływała.

II. Demografia Świdwina na podstawie danych z ewidencji ludności.

Liczba urodzonych i zameldowanych na pobyt stały mieszkańców Świdwina od 2018 roku kształtuje się na poziomie średnio 104 rocznie. W porównaniu do lat ubiegłych (2011 – 2017), gdzie liczba ta wynosiła średnio 147, prognozy demograficzne dla miasta nie są optymistyczne.

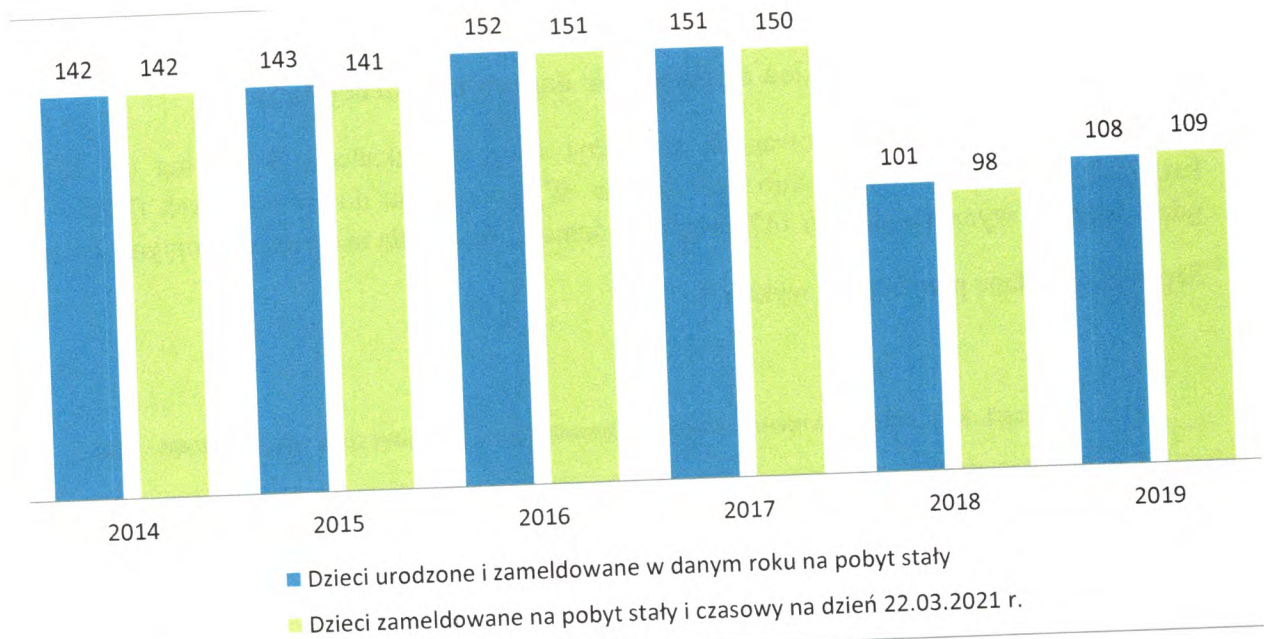
Szczegółowe dane przedstawia wykres 1.

Wykres 1. Mieszkańcy Świdwina urodzeni i zameldowani na pobyt stały w latach 2006 - 2020

Biorąc pod uwagę migrację ludności oraz mieszkańców, którzy zameldowali się na pobyt czasowy na terenie Miasta Świdwin, na dzień 22 marca 2021 roku, otrzymaliśmy dane przedstawione na wykresie 2.

Wykres 2. Mieszkańcy Świdwina urodzeni w latach 2014-2019 i zameldowani na pobyt stały lub czasowy na dzień 22 marca 2021 r. w porównaniu do urodzeń w poszczególnych latach.

Reasumując, dane odnośnie liczby urodzeń mieszkańców Świdwina w konkretnych latach oraz aktualne (na dzień 22.03.2021 r.) liczby dzieci zamieszkałych na terenie miasta, dla których zgłoszono pobyt stały lub czasowy, są do siebie bardzo zbliżone. W Świdwinie przybywa coraz mniej nowonarodzonych mieszkańców a także rodzin z dziećmi w wieku szkolnym, które decydują się zamieszkać w naszym mieście.

KIEROWNIK WYDZIAŁU
 Oświaty, Zdrowia, Kultury i Sportu
mgr Robert Chański

Sporządziła:
 Aleksandra Stomińska
 Podinspektor ds. oświatowych